

SLOVENSKI ŽENSKI VIŠINSKI REKORD V ALPINISTIČNEM SMUČANJU

KAKŠEN CILJ SI IZBRALA, PUNCA!

META BONCELJ

Bilo je mnogo vprašanj, ki so se porajala v meni, in še več drugih, ki so jih postavljali ljudje, ki tega pač ne morejo razumeti. Samo en odgovor je: ena sama velika, neustavljiva želja, ki začne greti v tebi, še preden se je zaveš, ko pa dozori, enostavno moraš iti. Seveda sama želja še ni dovolj; sledi mnogo priprav, ki pa jih na koncu prebrodiš z močno voljo.

In kam me je gnal ta moj neumorni duh? Udeležila sem se odprave Andi '97, organizirane v okviru AO Kranj. Štela je osem članov in trije med njimi smo imeli v načrtu lep podvig: smučanje s 6768 metrov visokega Huascarana. Lep podvig, še posebej za naju z Alenko, saj s 6.000 metrov ni smučala še nobena Slovenka.

TRIJE NA POTI PROTI VRHU

Huaraz nas je sprejel z vsemi čari Južne Amerike. Barve narave, pisanih noš domačinov in raznovrstnega sadja na stojnicah so nas vabile na ulice, naše oči pa so bile najpogosteje uprte v snežene vršace, ki s svojo belino kar bodejo v oči. S strahom in spoštovanjem smo prve dni zrlj vanje s strehe hotela in kovali načrte. Nekaj aklimatizacijskih tur, spremljajoče težave z višino, prebavnimi motnjami.... in bili smo pripravljeni za naš glavni podvig. Na dan odhoda pa je zvilo prav mene. Vročina, driska in bruhanje so iz dobro fizično in psihično pripravljenega dekliča naredili junjo, ki se je brez trohice energije vlekla po mestu. Gledala sem tja gor na Huascarana in bila prepričana, da je zame vsega konec. Kam je izginila vsa močna volja, ne vem.

Vem le, da se je prav tako hitro vrnila in nov cilj je bil izbran.

Dne 21. julija smo v baznem taboru za Chopicalqui in že celo noč in celo jutro pomalem sneži. Ležimo v šotoru in ubijamo čas s sklepanjem stav, kdaj bo nehala padati. Dam za pachamanko (peruanska jed), če neha snežiti do dveh popoldne. Želim vsaj poskusiti. Z Borutom sva večja optimista kot Andrej in ker sva dva, opoldne počasi preneha snežiti. Snega ni padlo veliko in z navdušenjem počasi pripravljamo nahrbtnike in smuči za jutrišnji odhod.

22.7. Premetavam se po šotoru in buljim v zrak. Kdaj bo ura tri? Od pričakovanja ne morem več zaspati. Tudi Borut se premetava na svojem koščku prostora in skuša zaspati še za teh nekaj minut, Andrej pa spi kot ubit. Vstanem in začnem kar kuhati čaj; tekočine na taki višini ni nikoli preveč. Apetita ni, vendar ubogljivo pozobamo, kar nam je še ostalo užitnega. Ker naj bi turo opravili v enem dnevu, naj bi bili zato nahrbtniki lažji — le zakaj potem tega ne občutim? Vedela sem, da bo teža zame največji problem. Spomnim se Avstrijca, ki mi je včeraj rekel, naj bom pametna in naj pustim smuči raje v dolini. Zdaj vem zakaj.

Od tukaj je šlo potem navzdol kot namazano.

Toplo je. Neverjetno za to višino in za ta letni čas. Gotovo imam s seboj tudi preveč obleke, ampak tu nikoli ne veš, kdaj te bo gora presenetila. Zato se držim načela, da je vsak še tako »lahek« hrib treba obravnavati z vsem spoštovanjem. Tavamo po moreni, se izgubimo, pa spet najdemo pot. Vseeno smo kar hitro na ledeniku. Popijemo, se preobujemo, se navežemo in gremo počasi dalje. Počasi?! Andrej leti, kot bi imel koga za petami in ker sem v navezi srednja, me včasih pocuka kot mladega telička. Hodim težko kot še nikoli. Slabo mi je, noge pa imam težke kot slon. Zdi se mi, da se premikamo kot stara lokomotiva, vendar smo presenetljivo hitro na prvem sedlu. Dani se. Obeta se nam prekrasen sončni vzhod. Pomislim na domače hribe, na svoje zgodnje turne smuke, na katerih vsakič postanem ob pogledu na vzhajajoče sonce. Vedno se mu nasmehnem v zahvalo za prečudovito jutro. Koliko jih je že bilo in koliko jih še bo? Tudi to je eno od njih, vendar na čisto drugem koncu sveta in ob čisto drugih razsežnostih. Ampak jaz vsem lepotam prebujajočega se jutra navkljub sedim kot kupček nesreče.

Sprva je bilo zelo težko, potem napeto, na koncu sproščujoče.

STRMINA IN VIŠINA STA NAREDILI SVOJE

Še vedno mi je slabo, vase ne spravim niti požirka, čeprav vem, da moram piti. Samo še pet minut počitka, pa bom prišla k sebi.

Smuči snamem z nahrbtnika in jih privežem na pas. Vlekla jih bom in tako bo šlo lažje. Oči, hvala ti za tvoj patent, res mi je v veliko pomoč! Preskočim razpoko. Kako strah me je teh razpok! Nekatere so tako globoke in črne, da jim ponavadi ne vidiš dna. Ogledujem si teren. Gotovo bom lahko presmučala tudi celoten ledenik.

Na sedlu se ustavimo. Tudi Borutu je slabo. Včerajšnje ribe! Počijemo za daljši čas in Andrej zmanjša tempo. Tudi počutje se je izboljšalo in prvič se ozrem malo naokrog. Kako majhen je človek v tem kupu snega in serakov! Gledam strmino in izpostavljenost, preverjam

102 Kratek počitek z glavo v snegu.

snežne razmere, ki niso prav nič ohrabrujoče. Bom zmogla vse še presmučati? Seveda bom, zakaj pa vlečem smuči za sabo! Le utrujena sem že zelo, za smučanje pa potrebuješ moč in popolno zbranost. Zame se na vrhu vse šele začne.

Ob dvanajstih pridemo na zadnjo uravnavo pod vrhom. Tu bom na žalost morala pustiti smuči, ker je višje prestrmo in preveč izpostavljeno. Borutu je zelo slabo, leži v snegu in pravi, naj greva naprej kar sama, da on ne more več. Skuhamo juho in z Andrejem ga bodriva, naj vendar ne odneha. Vendar še tisto, kar spravi vase, tudi takoj pobruha. Roti naju, naj greva na vrh sama, da naju bo počakal, da mu je le tako slabo, da nima več moči za vrh. Skuhal si bo še eno juho, saj je do vrha tako le še dobro uro in bova takoj nazaj. Razumem ga, tudi jaz bi poslala prijatelje naprej.

Odločiva se in zagrizava v strmino, Andrej s tako ihto, da ga zopet komaj dohajam. Ampak strmina naredi svoje na 6.000 metrih in tudi Andrej počiva z glavo v snegu in lovi zrak.

Tako počasi napredujema, pri veliki razpoki pa se Andrej ustavi. Naju bo tenak mostiček, ki visi čez polovico ogromne razpoke brez dna, zdržal? Andrej noče tvegati — naj grem sama čez? Ne nori! Obrni se, natakni smuči in odsmučaj! Zakaj si prišla sem? Pomisli, no, punca! Obrni! Kako grozno se sliši ta beseda, ko si že tako blizu vrha — za ovinkom je.

Andrej že sestopa, Borut ne dojema, kaj se dogaja. Čakata me, jaz pa se ne morem zbrati. Sedim pri smučeh in hudo mi je. Sedim tako dolgo, da me začne zebsti. V glavi mi razbija, višina dela svoje. Pancarji, smuči, dihanje, nahrbtnik, palice, razbijanje v glavi. Prešine me misel na vrh, ko pa naredim prvi zavoj, pozabim na vse.

Moje misli so samo še tu, kjer morajo biti. Andrej in Borut fotografirata in mi kažeta, kje so razpoke. Razmere so ušive, kloža, kakršne pri nas sploh ni. To me utruja. Dva, trije zavoji in že diham kot konj. Kje je tu kakšen

užitek? Garanje, eno samo garanje! Sesedem se v sneg, da bi počila, pa mi je že naslednji trenutek žal. Spodaj je puhec, sipek sneg do bokov in čez. V njem ne najdeš nobene opore, saj se samo melje. Pobiram se kot bi bila močno prizadeta se jezim sama nase, ker tratim moči za take traparije. Za robom me čakata Borut in Andrej in se sprašujeta, kaj se vendar obiram. Bolje, da ne vesta vsega.

VRH MI ZANESLJIVO NE UIDE

Pred menoj je nevaren odsek z večjo naklonino, ozek, z razpokama na obeh straneh. Andrej je zelen od strahu, vendar vseeno fotografira. Ko prismočam do njega, veva, da je najhujše že za mano. Čaka me le še ledenik, ki pa me preseneti z odličnimi razmerami. Zavriskam in usta se mi raztegnejo v nasmeh, ki ne izgine vse do konca ledenika. Vse hudo je v trenutku pozabljeno. Razpoke preskočim, čez ožje kar zapeljem in sploh se mi ne zdijo več tako strašne. Vendar napetost popolnoma izgine šele na moreni, na skali, ko se zaveš, da je res vsega konec.

Ozrem se nazaj - vidim svojo kačo na snežnih vesinah, za katere bo narava poskrbela, da bodo že jutri takšne, kot so bile poprej: bele, divje, nedotaknjene, vabljive...

V taboru so nas argentinski prijatelji pogostili s kavo in piškoti. Majhna gesta, ki ti v takih trenutkih pomeni

največ. Potrdili so našo domnevo, da smo dosegli višino 6.200 metrov, in mi čestitali za dosežek. Sem Slovenka, ki je smučala do sedaj z največje višine, sama pa se vsega pravzaprav še ne zavedam popolnoma. Občutki prihajajo počasi, z nasmeškom se povrnem na Chopicalqui, katerega vrh mi ne uide. Dežela me je namreč očarala in zastrupila do take mere, da se zagotovo še vrnem.

Odprava Andi '97

Organizator: AO Kranj pri PD Kranj

Vodja odprave: **Andrej Kecman** (AO Kranj)

Člani: **Janez Jarc** (MO pri PD Kranj), **Janez Krišelj**, **Borut Čadež**, **Borut Fajfar**, **Stanka Stružnik**, **Alenka Jerala**, **Meta Boncelj** (vsi AO Kranj).

Dosežki: Južni Huascarán (6768 m), Vallunaraju (5675 m) — Janez Krišelj in Janez Jarc, ki je z obeh tudi smučal, s prvega zaradi razmer do sedla.

Alpamayo (5967 m) po Ferrarijevi smeri — Borut Fajfar in Borut Čadež

Pisco (5752 m) — Meta Boncelj s smučmi z vrha Chopicalqui (6354 m) — Andrej Kecman, Borut Fajfar in Meta Boncelj do vršnega platoja 6200 m, od koder je Meta tudi smučala in s tem postavila ženski slovenski višinski rekord v smučanju.

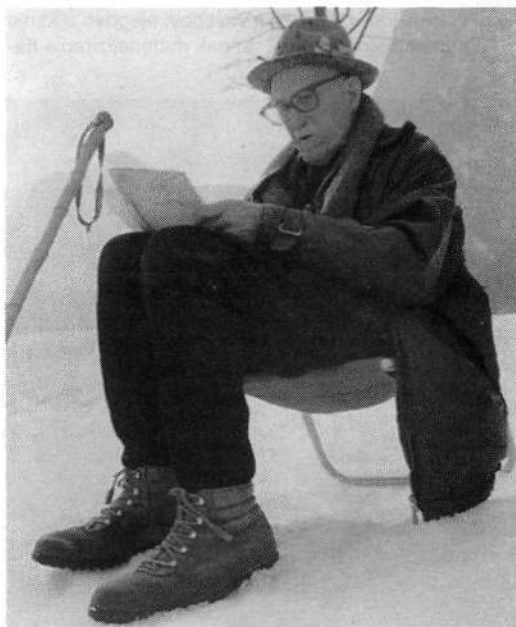
Zahvaljujemo se vsem sponzorjem, ki so nam omogočili odpravo.

V LJUBLJANSKI GALERIIJ COMMERCIE JE BILA ODPRTA RAZSTAVA SLIK DRENOVCA PAVLA KUNAVERJA

SLIKE IN PODOBE SIVEGA VOLKA

Ob desetletnici smrti so 10. februarja v ljubljanski galeriji Commerce odprli razstavo slik **Pavla Kunaverja**, skavta in tabornika Sivega volka, soustanovitelja planinskih Drenovcev, od vsega začetka, od leta 1910, nadvse aktivnega člana Društva za raziskovanje jam Slovenije, ljubiteljskega zvezdoslovca, pisca vsakršnih del s področja poljudnega naravoslovja, vzgojitelja nešteti rodov bodočih zaljubljenecv v naravo, predvsem pa prvovrstnega gornika od nog do glave in od najzgodnejše mladosti do pozne in častljive starosti, saj je mož umrl v stotem letu starosti. Na razstavi, ki je bila odprta le do 27. februarja, je bilo na ogled 54 Kunaverjevih predvsem oljnih slik in akvarelov, na katerih so večinoma upodobljene gore.

Profesorja Kunaverja, rojstni letnik 1889, je ob odprtju razstave, ki mu je prisostvovalo kakšnih sto ljudi, večidel naravoslovcev vseh profilov, kot svojega profesorja in tabornika Sivega volka z diapozitivi in spomini predstavil **dr. Matjaž Vrtovec**: kako je znal mladim generacijam na eni strani zanimivo predstaviti naravo in biti na drugi nadvse strogi pedagog, kadar je šlo za varno planinstvo, taborništvo, jamarstvo ali pohodništvo. Ko je njegova mladina počitke izkoristila za igre, je Pavel Kunaver ponavadi iz nahrbtnika potegnili skicirko in narisal zanimiv motiv, ki se mu je ponujal, marsikaterega od

Sivi volk Pavel Kunaver leta 1980 v Logu pod Mangartom.